

CAMERA FILM præsenterer

X&Y

Af ANNA ODELL

Danmarkspremiere den 21. marts

Kort synopsis

Nedbrydning af grænsen mellem virkelighed og fiktion er gennem de senere år blevet et stadig mere undersøgt kunstnerisk felt. Den svenske kunstner og instruktør Anna Odell, der i 2013 debuterede på det store lærred med den pseudodokumentariske hævnfantasi 'Gensynet', har gjort dette grænseland til selve udgangspunktet for sine film. I 'X&Y' inviterer hun skuespilleren Mikael Persbrandt med i en grænseoverskridende, filmisk udforskning af deres respektive identiteter - med hjælp fra blandt andre danske Trine Dyrholm, Sofie Gråbøl, Jens Albinus og Thure Lindhardt. De skal hver især gestalte forskellige facetter af Persbrandt og Odells personligheder. Det hele foregår i et stort filmstudie, hvor skuespillerne skal arbejde sig ind på hinanden, indtil det forfættede manuskript er færdigt. Men den totale frihed forårsager forvirring hos både skuespillerne og publikum. For hvad er fiktion og hvad er virkelighed i denne kinesiske æske af medieskabte repræsentationer og folkelige antagelser?

Lang synopsis

I et stort filmstudie i Trollhättan har den svenske kunstner og filminstruktør Anna Odell skabt et tilsyneladende lukket univers. Med en scenografi, der vækker minder om Lars von Triers 'Dogville' (2002), har Odell indrettet sig med rum, der ligner private soveværelser, et produktionslokale, et forhørslokale og et rum til psykologsamtaler. Som i 'Dogville' er kulissekonstruktionen tydelig, for det er meningen, at man skal kunne se, at det er et film-set. Målet med eksperimentet er at finde og afsløre den absolutte sandhed, som Odell udtrykker det.

I disse kontrollerede omgivelser er det meningen, at hun og den svenske superstjerne, skuespilleren Mikael Persbrandt skal indspille en film, der udforsker deres respektive identitet og de mange forskellige medieskabte versioner, der findes af dem.

Persbrandt, der gennem Odells fascinerede blik fremstår som den ultimative alfahan, han har ry for at være, er meget interesseret i at arbejde ud fra Odells alternative, udforskende metode. Det er dog lidt svært for ham at finde ud af, hvad hun præcis mener, når hun skal definere, hvad hun mener med 'i virkeligheden'. For i Odells eksperimenterende, filmiske spejlkabinet, er det uklart, hvad der er virkeligt, og hvad der ikke er. Persbrandt er, efter et liv med alkohol- og stofmisbrug, gentagne affærer, brudte forhold og løfter, samt et hav af skuffelser, ikke interesseret i at sætte den stabile tilværelse, han endelig har fået etableret, på spil i en kunstnerisk leg.

Til at hjælpe med undersøgelserne har Odell hyret seks skuespillere, der skal hjælpe dem med at gestalte forskellige sider af deres personlighed. Persbrandt får hjælp af danske Trine Dyrholm og Thure Lindhardt og svenske Shanti Roney. Anna Odell har allieret sig med danske Jens Albinus og Sofie Gråbøl og svenske Vera Vitali. De får at vide, at de hele tiden skal blive i de karaktertræk, de er blevet tildelt.

De seks alter ego'er går til opgaven med dedikation, og Odell og Persbrandt dukkefører deres forskellige karaktertræk, så deres identitet repræsenteres så loyalt som muligt. De vil skrælle lagene af og komme ind til kernen – til sandheden. Men det er ikke helt let for eksempelvis Lindhardt og Dyrholm at acceptere, at Persbrandt har lagt alkohol og stofferne på hylden og ikke er med på en lille affære med en produktionsassistent. På samme måde føler Gråbøl sig groft krænket, da Odell i deres store firepersoners seng en nat forsøger at forgribe sig på hende. "Ved du hvad, dit problem er? Du kan ikke skelne mellem, hvad der er grænseløst, og hvad der er kunst!" råber en forurettet Gråbøl til Odell, der

køligt replicerer, at hun opfattede situationen anderledes. Dermed indtager hun en position, som så mange mænd har besat før hende.

Samtidig lader det færdige manuskript vente på sig, og det skaber forvirring hos både de medvirkende og for publikum, der må holde tungen lige i munden for at lure, hvad der kan stoles på i dette ugenomsædelige virkelighedsbillede. Kan arbejdet med filmen overhovedet siges at være gået rigtigt i gang, når manuskriptet ikke findes? Og er skuespillerne sig selv, eller spiller de deres karaktertræk selv i de øjeblikke, hvor den tiltagende frustration får bægret til at flyde over?

'X&Y' er et medrivende og vanvittigt morsomt multifacetteret karakterstudie, hvor kønsidentitet, seksualitet, virkelighed og repræsenteret virkelighed – og spørgsmålet om der overhovedet er forskel på de to – hudflettes. Det er en raffineret kinesisk æske af virkelighedslag, hvor den ene virkelighed må vige for den anden. Som da Odell mod filmens slutning – klædt i det ulvekostume, der går igen gennem filmen – afslører en meget gravid mave, og ingen af settets mænd kan sige sig fri for at kunne være faderen til det kunstbarn, der måske, måske ikke er hele projektets formål.

I 'X&Y', hvis titel indeholder både kønsmæssige og matematiske konnotationer, mødes og brydes køn, kunst, identiteter og virkelighedsgengivelser og efterlader os tilbage med spørgsmålet om der findes en virkelighed på den anden side af de repræsentationer, vi konstant ser verden igennem.

Om instruktøren

Anna Odell (født 1973) er en svensk kunstner og filminstruktør, der konsekvent bruger sig selv i sine værker. Således iscenesatte hun i 2009 i forbindelse med kunstprojektet 'Ukendt, kvinde 2009-349701' sit eget selvmord. Filmen var en del af Odells kandidateksamen fra Konstfack i Stockholm og vakte utrolig stor opmærksomhed. Det samme gjorde 'Gensynet', da den ramte alverdens festivaler i 2013. Odell blev hædret for sin kompromisløse undersøgelse af betændte mellem menneskelige relationer, men fik også – særligt i klassisk dokumentarregi – hug for de fiktionsgreb, der dirigerer virkeligheden. Denne udforskning fortsætter hun i 'X&Y', der åbnede filmfestivalen i Stockholm sidste år.

Credits

Anna Odell	sig selv
Mikael Persbrandt	sig selv
Trine Dyrholm	sig selv
Thure Lindhardt	sig selv
Shanti Roney	sig selv
Vera Vitali	sig selv
Sofie Gråbøl	sig selv
Jens Albinus	sig selv
Klip	Kristin Grundström og Hanna Lejonqvist
Kamera	Daniel Takács
Musik	Stefan Levin
Producer	Frida Bargo og Mattias Nohrborg
Manuskript	Anna Odell og Jakob Beckman
Instruktion	Anna Odell
Længde	118 minutter
Originaltitel	X&Y
Lande/år	Sverige og Danmark/2018